

5 квітня

Короткий огляд ситуації

1. **Хід бойових дій.** Сьогодні триває звільнення від російських формувань Чернігівської області, де українські сили вже вийшли на кордон у ряді ділянок, а також подальше розмінування, фіксація воєнних злочинів, пошуки загиблих у населених пунктах, які були звільнені в різних областях. Попри деблокаду Чернігова, місцева влада закликає населення поки не повертатися, оскільки залишається загроза підриву на мінах, або потрапляння під обстріли. Тривають обстріли та бомбардування Маріуполя (постраждав [іноземний суховантажний корабель](#) у морському порті), Харкова (зруйновано відомий [екопарк](#), більшість тварин або вбито, або доведеться приспати), Миколаєва (пошкоджено обстрілом [дитячу лікарню](#)), с. Інженерне (постраждала [школа мистецтв](#)), Северодонецька, Лисичанська (сьогодні також стало відомо, що вчора під обстріл там потрапив [евакуаційний транспорт](#)), Мар'їнки, Рубіжного (снаряд влучив у цистерни з [азотною кислотою](#)), Авдіївки (пошкоджено цехи [коксухімічного заводу](#)), Нью-Йорка (постраждав [фенольний завод](#)) та інших міст. Обстріл об'єктів хімічної промисловості за своїм впливом на навколишнє середовище дорівнює хімічній атаці, про які неодноразово повідомляли українська та західні розвідки. Завдяки роботі сил протиповітряної оборони, частину ракет, які були спрямовані на західні області України, вдалося [збити](#) в небі.

2. **Гуманітарний вимір.** Триває терор російських військових проти населення на тимчасово окупованих територіях. Після звільнення населених пунктів та евакуації мирних жителів з'являються все нові свідчення військових злочинів росіян проти мирних [людей](#) і навіть [тварин](#). У Херсоні російським військам [передали](#) інформацію про усіх активістів, а також ветеранів АТО/ООС. Також у деяких населених пунктах Херсонської області російські військові виганяють цивільних з [гуртожитків](#) і заселяються туди самі. Також продовжується евакуація мирного населення в ряді областей, зокрема, майже 1200 мирних мешканців евакуювали сьогодні з Луганської області. Триває і депортація громадян України на територію РФ - на сьогодні [їдеться](#) вже про 615 тисяч вивезених українців. Російська сторона сьогодні підтвердила, що [вбила](#) під час евакуації з Маріуполя понад 90 чоловіків у цивільному одязі, назвавши їх "переодягненими військовими". Військові дії катастрофічно впливають на економіку України, близько половини населення втратило [роботу](#) з кінця лютого, істотно подорожчали [продукти](#). При цьому бойовий дух українського населення залишається високим - так, за результатами опитування, проведеного Соціологічною групою "Рейтинг" 30-31 березня, 95% опитаних вірять у те, що Україна зможе [відбити](#) напад Росії. Сьогодні також стало відомо про те, що посол Литви повертається до Києва, і це високо оцінюється в експертному середовищі.

3. **Інформаційний вимір. Пропаганда РФ¹.** Триває поширення наративів про спецоперацію та ключових завдань РФ. [Заступник секретаря Ради безпеки Росії Дмитро Медведев](#) продовжує називати вбивства у Бучі та Маріуполі фейками, і додавати, що мета Росії – змінити свідомість українців та створити "відкриту Євразію від Лісабона до Владивостока". [Посадові особи РФ](#) говорять про тенденції саморозпаду України та внутрішні протиріччя в українському суспільстві. Поширюються дані про успіхи російської армії в Україні та про гуманітарні ініціативи, надання гуманітарної допомоги цивільним в Харківській, Донецькій областях.

В російському публічному дискурсі триває подальше розкручування наративів про порушення з боку ЗСУ гуманітарного права. Голова Слідчого комітету Росії Олександр Бастрикін [доручив порушити кримінальну справу за фактом знущань бойовиків українських націоналістичних збройних формувань над полоненими російськими військовими](#).

Триває заперечення гуманітарних злочинів проти цивільних громадян російських військових в Київській та області. [У заяві міністерства оборони](#) РФ вказується, що це постановочні відео, які зроблено "військовослужбовцями 72 українського головного центру психологічних операцій", такі заходи українськими спецслужбами зараз організовано у Сумах, Конотопі та інших містах. Російські військові характеризуються в деяких офіційних соціальних мережах як "воїни христові", підтримуються антиукраїнська істерія, тиражуються звернення відомих діячів культури РФ стосовно підтримки дій російської армії.

---

¹ При підготовці тексту використано спеціальну програму Семантрум [semantrum.net](#), що дозволило проаналізувати 5 квітня близько 900 публікацій в російських ЗМІ

Заслуговує на увагу законодавча ініціатива т. зв. [Держради Криму про зміну Цивільного кодексу РФ та запровадження примусового вилучення майна недружніх країн та іноземців](#), йдеться про потенційне ухвалення таких законів на федеральному рівні, не тільки в Криму.